

Informace k novelám zákona o DPH 2019

Ve sbírce zákonů byl dne 13. 12. 2018 vyhlášen **zákon č. 283/2018 Sb.** ze dne 15. listopadu 2018, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 283/2018 Sb.“). Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2019. Ve sbírce zákonů byl dále dne 17. 1. 2019 ve sbírce zákonů vyhlášen **zákon č. 6/2019 Sb.** ze dne 20. prosince 2018, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 6/2019 Sb.“). Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 2. 2019. Ve sbírce zákonů byl dne 27. 3. 2019 dále vyhlášen **zákon č. 80/2019 Sb.** ze dne 12. března 2019, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, který nabývá účinnosti dne 1. 4. 2019 (dále jen „zákon č. 80/2019 Sb.“).

Zákon č. 283/2018 Sb.

Zákon č. 283/2018 Sb. **od 1. 1. 2019** omezil okruh plnění, na které se vztahuje ustanovení **§ 21 odst. 8 zákona o DPH**. Předmětné zákonné ustanovení se neaplikuje v případě, je-li poskytována služba na základě zákona nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci třetí osobě, pokud úplatu za poskytnutí této služby hradí stát. Tato výjimka zůstává v platnosti i v zákonu č. 80/2019 Sb., i když z důvodu rozšíření tohoto ustanovení dochází s účinností od 1. 4. 2019 k jeho formální úpravě.

Zákon č. 6/2019 Sb.

S účinností od **1. 2. 2019** se u **pozemní hromadné pravidelné dopravy cestujících a jejich zavazadel**, kam spadá i osobní doprava lanovými (pozemními i visutými) dráhami, **uplatní druhá snížená sazba daně ve výši 10%**. Druhé snížené sazbě daně ve výši 10% též podléhá vodní hromadná pravidelná doprava cestujících a jejich zavazadel. **První snížená sazba daně se** (stejně jako před účinností zákona č. 6/2019 Sb.) **uplatní u osobní dopravy lyžařskými vleky**.

Zákon č. 80/2019 Sb.

S účinností od **1. 4. 2019** se do zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) promítají **nové právní předpisy Evropské unie** a naopak se z něj **vypouští ustanovení, která nebyla slučitelná s unijní právní úpravou**. V návaznosti na směrnici Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o dani z přidané hodnoty“) a s ohledem na **zásady vyplývající z ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie** (dále jen „SDEU“) dochází v zákoně o DPH ke **zpřesnění některých důležitých pojmů**, jako je například **ekonomická činnost, osoba povinná k dani** či **úplata** s cílem **vyjasnit a zpřehlednit legislativní úpravu daně z přidané hodnoty**. Do zákona o DPH se taktéž promítají některá **nová prováděcí opatření** a **pravidla zaměřená na posílení neutrality daně z přidané hodnoty**.

V zákoně o DPH dochází na základě zákona č. 80/2019 Sb. od 1. 4. 2019 zejména k následujícím změnám a doplněním:

1. Změny v pojmosloví a definicích – osoba povinná k dani, úplata, uskutečněné plnění, nájem (§ 2, § 4, § 5)

V souladu se zásadami vyplývajícími ze směrnice o dani z přidané hodnoty a z judikatury SDEU se ve vztahu k **osobě povinné k dani** do zákona o DPH doplňuje vymezení **„která jedná jako taková“**,

keré nahrazuje dosavadní sousloví „v rámci uskutečňování ekonomické činnosti“. Touto změnou dochází k **odstranění výkladových problémů** při uplatňování DPH v případech, kdy osoba povinná k dani (plátce) jedná v postavení osoby nepovinné k dani. V návaznosti na judikaturu SDEU dochází k změně definice pojmu **úplata**. Nová definice pojmu úplata zdůrazňuje nezbytnost existence jednoznačné a přímé vazby mezi plněním a obdrženým protiplněním. Pod pojem úplata je zároveň nově zahrnuta i dotace k ceně coby specifický druh úplaty. Z důvodu sjednocení terminologie a vzájemného provázání pojmů v zákoně o DPH se do vymezení základních pojmů doplňuje obecný pojem „**uskutečněné plnění**“, kterým se rozumí **dodání zboží nebo poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková**. Význam pojmu „**nájem**“ se rozšiřuje o věcná břemena k nemovité věci. V ustanovení § 36 odst. 14 se nově definuje pojem „**obvyklá cena**“. Tato definice se vztahuje na všechna ustanovení zákona o DPH, kde je o obvyklé ceně pojednááno (§ 36, § 36a, § 108a, § 109).

2. Obrat (§ 4a)

Z důvodu jednotného výkladu pravidel pro **výpočet obratu** se v souladu s judikaturou SDEU do zákona o DPH doplňuje zásada, že pokud má prodej dlouhodobého majetku povahu běžné činnosti, kterou daná osoba povinná k dani provádí v rámci výkonu svého podnikání a pravidelně, není obrat dosahovaný z takovýchto prodejů vyjmut z výpočtu koeficientu pro účely nároku na odpočet daně. Jestliže tedy prodej dlouhodobého majetku představuje obvyklou ekonomickou činnost osoby povinné k dani, úplata z tohoto uskutečněného plnění se zahrne do obratu.

3. Místo plnění (§ 10i, § 11)

Do pravidla pro stanovení místa plnění u přeshraničních digitálních služeb poskytovaných osobám nepovinným k dani se provádějí změny směrnice o dani z přidané hodnoty v důsledku přijetí směrnice Rady (EU) 2017/2455. Je zavedena výjimka ze zvláštního pravidla uvedeného v § 10i odst. 1 zákona o DPH, která stanoví, že pokud poskytovatel služeb, který je usazen pouze v jednom členském státě a uvedené služby poskytuje přeshraničně, a hodnota těchto služeb nepřesáhne 10.000 EUR, případně ekvivalent této částky v české měně při použití směnného kurzu zveřejněného Evropskou centrální bankou pro den 5. prosince 2017, který činí 256.530,- Kč, a to v příslušném ani v bezprostředně předcházejícím kalendářním roce, při stanovení místa plnění se nepoužije zvláštní pravidlo podle § 10i odst. 1 zákona o DPH. V daném případě se uplatní základní pravidlo vymezené v § 9 odst. 2 zákona o DPH, tj. místo plnění se bude nacházet v tom členském státě, ve kterém má poskytovatele uvedených služeb sídlo nebo provozovnu. Hodnota 10.000 EUR představuje souhrnnou hodnotu poskytovaných služeb do všech členských států. Osoba poskytující službu má podle ustanovení § 10i odst. 5 zákona o DPH možnost místo plnění určit podle výchozího pravidla vymezeného v § 10i odst. 1 zákona o DPH, a to i tehdy, pokud nepřekročí hodnotu 10.000 EUR. V případě, že této volby využije, je povinna tak postupovat do konce kalendářního roku bezprostředně následujícího po kalendářním roce, ve kterém se takto rozhodla. Ustanovení § 10i zákona o DPH nabývá účinnosti 27. 3. 2019, nicméně jej lze s ohledem na zásadu bezprostředního účinku směrnice Rady (EU) 2017/2455 aplikovat s účinností od 1. 1. 2019.

Stanovení místa plnění při pořízení zboží z jiného členského státu

Ustanovení § 11 odst. 2 zákona o DPH se zpřesňuje tak, aby z něj vyplývala jednoznačná povinnost pořizovatele zboží nejen prokázat, že pořízení zboží bylo předmětem daně v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží, ale také to, že v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží

(jiném než který vydal DIČ, pod nímž pořizovatel zboží pořídil) skutečně splnil povinnost přiznat daň nebo v případě plnění osvobozeného od daně povinnost přiznat plnění.

4. Poukazy (§ 15, § 15a, § 15b, § 21, § 36, § 74, § 79a)

Pravidla pro uplatňování DPH u poukazů nebyla doposud v předpisech EU, ani v zákoně o DPH, specificky upravena. Z důvodu implementace směrnice Rady (EU) 2016/1065 ze dne 27. června 2016 (dále jen „směrnice 2016/1065“), kterou se mění směrnice o dani z přidané hodnoty, pokud jde o zacházení s poukazy, se stanovují nová harmonizovaná pravidla pro uplatňování DPH u plnění, která jsou zcela nebo částečně hrazena prostřednictvím poukazů. V ustanovení § 15 zákona o DPH se vymezují základní pojmy (**poukaz, jednoúčelový poukaz, víceúčelový poukaz, vydání poukazu**), v ustanovení § 15a se stanoví základní pravidla pro uplatňování DPH v případě jednoúčelového poukazu a v ustanovení § 15b se dále stanoví základní pravidla pro uplatňování DPH u víceúčelových poukazů. Nová pravidla se také promítají do ustanovení § 21, § 36, § 74, § 79a.

Ustanovení k poukazům nabývají účinnosti od 27. 3. 2019 nicméně je lze s ohledem na zásadu bezprostředního účinku Směrnice Rady (EU) 2016/1065 aplikovat s účinností od 1. 1. 2019.

Z důvodu podrobnějšího seznámení s novou úpravou v oblasti poukazů přijatou na úrovni EU a národní legislativy připravuje Generální finanční ředitelství samostatnou Informaci.

5. Uskutečnění plnění a vznik povinnosti daň přiznat nebo zaplatit (§ 21)

Do ustanovení § 21 odst. 4 zákona o DPH, které upravuje uskutečnění zdanitelného plnění ve specifických případech, se za písm. b) vkládá nové písm. c). **Ustanovení § 21 odst. 4 písm. c) zákona o DPH stanoví, že v případě služby, která je poskytovaná v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci a která byla v souvislosti s tímto nájmem přijata, nejedná-li se o službu podle odst. 4 písm. b) zákona o DPH, se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem zjištění skutečné výše částky za tuto službu.** V daném případě se jedná o službu, která přestože je poskytována v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci, není jeho součástí, ale představuje samostatné a od nájmu navzájem oddělitelné plnění. Případy specifických plnění vymezených v § 21 odst. 4 zákona o DPH doplňuje zcela nové **ustanovení § 21 odst. 4 písm. j) zákona o DPH**, podle kterého se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné **dnem převodu jednoúčelového poukazu. S účinností od 1. 4. 2019 se ustanovení § 21 odst. 8 zákona o DPH nepoužije v případě poskytování služby spočívající ve výkonu funkce insolvenčního správce.** Zároveň k fikci uskutečnění zdanitelného plnění ve smyslu § 21 odst. 8 zákona o DPH nedochází, **pokud během 12 měsíčního období došlo k přijetí úplaty, ze které plátcí vznikla povinnost přiznat daň.**

6. Daňové doklady (§ 27, § 28, § 29, § 31b, § 32, § 45)

Do ustanovení § 27 zákona o DPH se na základě změny směrnice o dani z přidané hodnoty, ke které došlo v důsledku přijetí směrnice Rady (EU) 2017/2455, doplňuje **odst. 3.** Podle tohoto nového zákonného ustanovení se poskytovatelé digitálních služeb v EU, kteří pro účely odvodu DPH v příslušných členských státech používají zvláštní režim jednoho správního místa, při vystavování daňových dokladů řídí pravidly platnými ve státě, ve kterém jsou k dani ve zvláštním režimu jednoho správního místa registrováni. Poskytovatelé digitálních služeb tak budou nově při vystavování daňových dokladů dodržovat pravidla pouze toho státu, ve kterém jsou registrováni a nikoliv všech členských států, do kterých digitální služby poskytují. V ustanovení **§ 28 odst. 8** zákona o DPH je nově vymezeno, že plátcé je povinen ve lhůtě pro vystavení daňového dokladu **vynaložit úsilí, které po něm lze rozumně požadovat, k tomu, aby se daňový doklad dostal k příjemci plnění,**

resp. do jeho dispozice. Zákon o DPH v ustanovení **§ 29 odst. 3** stanoví, že pokud vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat plnění ke dni přijetí úplaty, nemusí daňový doklad obsahovat jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně. Nově též nemusí daňový doklad obsahovat **údaj o rozsahu plnění, pokud není rozsah plnění v případě přijetí úplaty znám.**

Ustanovení **§ 31b odst. 1** zákona o DPH rozšiřuje počet situací, při kterých **lze vystavit souhrnný daňový doklad**, což má za následek **snížení administrativní zátěže plátců.** Nově se umožňuje vystavit souhrnný daňový doklad v situaci, kdy v jednom kalendářním měsíci plátce uskutečnění pro jednu osobu jedno zdanitelné plnění a zároveň ve stejném kalendářním měsíci před uskutečněním tohoto zdanitelného plnění přijme úplatu či několik úplat vztahujících se k tomuto zdanitelnému plnění, ze kterých mu vznikla povinnost přiznat daň. Souhrnný daňový doklad lze vystavit i za více samostatných zdanitelných plnění uskutečněných pro stejnou osobu v jednom kalendářním měsíci s tím, že tento doklad může obsahovat i jednu nebo více úplat přijatých v tomto kalendářním měsíci, ze kterých plátci vznikla povinnost přiznat daň. Ve vazbě na ustanovení § 29 odst. 1 písm. f) zákona o DPH patří mezi **povinné náležitosti souhrnného daňového dokladu** nově i **rozsah a předmět plnění.** V případě úplaty se rozsah plnění uvede pouze tehdy, je-li znám. **Doklad o použití** ve smyslu ustanovení **§ 32 zákona o DPH** již neobsahuje označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje a daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje.

Povinnou náležitostí opravného daňového dokladu je podle **§ 45 odst. 1 písm. k)** zákona o DPH **nově den uvedený v § 42 odst. 3**, tj. den, kdy nastaly skutečnosti rozhodné pro provedení opravy základu daně, popř. dny vymezené v písm. b) až d) tohoto zákonného ustanovení. **Opravný daňový doklad lze podle § 45 odst. 5 zákona o DPH vystavit i v případě, že je opravou zvyšována výše daně,** pokud plátce přiznal daň jinak, než stanoví zákon o DPH, a tím snížil daň na výstupu.

7. Základ daně, výpočet daně (§ 36, § 37)

Podle ustanovení § 36 odst. 5 se do základu daně nově nezahrnuje částka vzniklá zaokrouhlením celkové úplaty při platbě v hotovosti při dodání zboží a poskytnutí služby na celou korunu. Tím dochází **k odstranění možného dvojí zaokrouhlení** výše daně a zároveň celé úplaty.

Základ daně při výměnném obchodu a při platbě virtuální měnou

Způsob stanovení základu daně v případě výměnného obchodu, tj. v případě, kdy byla úplata poskytnuta **formou nepeněžitého plnění**, je nově vymezen v ustanovení § 36 odst. 6 písm. c). Základ daně se v tomto případě určí podle hodnoty vlastního uskutečněného plnění. Touto hodnotou je **obvyklá cena bez daně** vymezená v ustanovení § 36 odst. 14 zákona o DPH. Pro stanovení základu daně při dodání zboží či poskytnutí služby se použije **obvyklá cena bez daně** také v případě, kdy je úplata **poskytnuta zcela nebo z části virtuální měnou.**

Ve smyslu ustanovení § 37 zákona o DPH lze daň vypočítat dvěma způsoby, a to buď jako **součin základu daně a sazby daně** (jedná se o tzv. metoda „zdola“ – výpočet daně touto metodou se od 1. 4. 2019 nemění), nebo jako **rozdíl mezi částkou odpovídající výši úplaty za zdanitelné plnění, která je včetně daně** (nebo výši částky stanovené podle § 36 odst. 6 zákona o DPH, která je včetně daně bez zahrnutí částky vzniklé zaokrouhlením celkové úplaty při platbě v hotovosti), **a částkou, která se vypočítá jako podíl částky podle § 37 písm. b) bod 1. zákona o DPH a koeficientu 1,21** v případě základní sazby daně, **1,15** v případě první snížené sazby daně nebo **1,10** v případě druhé snížené sazby daně (tzv. metoda „shora“). Změna způsobu stanovení hodnoty koeficientu u druhého

způsobu výpočtu daně (tzv. metody „shora“) má za následek sjednocení částek (shodné výsledky) vypočtené daně bez ohledu na zvolenou metodu výpočtu.

8. Oprava základu daně v případě reorganizace (§ 42)

Opravu základu daně v případě reorganizace plátce provede podle § 42 odst. 1 písm. f) zákona o DPH. Opravu lze provést pouze **u plnění, které je jako pohledávka zahrnuto do schváleného reorganizačního plánu**. Oprava základu daně v případě reorganizace se považuje za **samostatné zdanitelné plnění**, které je uskutečněné **dnem schválení reorganizačního plánu** (v případě, že k opravě základu daně dochází z důvodu změny výše základu daně na základě tohoto plánu), **dnem zrušení rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu** (v případě, že k opravě základu daně dochází z důvodu změny výše základu daně na základě tohoto zrušení) nebo **dnem přeměny reorganizace v konkurs** (v případě, že k opravě základu daně dochází z důvodu změny výše základu daně na základě této přeměny).

Vzhledem k úpravě problematiky opravy základu daně v případě reorganizace v rámci zákona o DPH se s účinností od **1. 4. 2019** ruší Informace GFŘ k opravě základu daně dle §42 odst. 1 písm. b) zákona o DPH u plnění vůči dlužníku, jehož úpadek je řešen reorganizací – č.j. 66560/18/7100-20116-050485.

9. Oprava základu daně v případě nedobytné pohledávky (§ 46, § 74a)

S ohledem na specifičnost institutu **opravy základu daně v případě nezaplacení zdanitelného plnění** od ostatních případů oprav základu daně je předmětná problematika upravena samostatně, a to v ustanovení § 46 a násl. a § 74a zákona o DPH. Novou úpravou základu daně v případě nedobytné pohledávky je dosaženo vyšší harmonizace právní úpravy v zákoně o DPH se směrnicí o dani z přidané hodnoty.

Z důvodu podrobnějšího seznámení s danou problematikou připravuje Generální finanční ředitelství samostatnou Informaci.

10. Rozhlasové a televizní vysílání (§ 53, § 75)

Změny, které byly s účinností od 1. 7. 2017 do zákona o DPH promítnuty zákonem č. 170/2017 Sb. v souvislosti s **rozhlasovým a televizním vysíláním prováděným provozovateli ze zákona**, se ruší. U provozovatele vysílání ze zákona podle zákona upravujícího provozování rozhlasového a televizního vysílání se však při výpočtu odpočtu daně v poměrné výši **do 31. 12. 2021** použije § 75 odst. 1 věta poslední zákona č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (viz **bod 14 přechodných ustanovení**).

11. Ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61)

Osvobození od daně ve smyslu ustanovení **§ 61 písm. a)** zákona o DPH se uplatní při poskytování služeb nebo dodání zboží, které úzce souvisí s poskytovanými službami, právními osobami, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, které jsou svou povahou politické, odborové, náboženské, vlastenecké, filozofické, dobročinné či občanské povahy. **Při vyhodnocení splnění podmínek pro osvobození od daně se bude nově posuzovat nejen právní forma či název nebo formální zařazení příslušné právnické osoby, ale rovněž převažující charakter vykonávané činnosti.** Zůstává zachováno, že osvobozením od daně nesmí dojít k narušení hospodářské soutěže.

Novelizované znění ustanovení **§ 61 písm. g)** zákona o DPH přibližuje rozsah osvobození od daně směrnicí o DPH, a to tak, **aby uplatnění osvobození nebylo znemožněno**, pokud člen nezávislého seskupení osob (dále jen „NSO“) uskuteční **byť jen jedno drobné zdanitelné plnění**. Platí tedy, že pokud členové NSO přijmou od NSO služby, které jsou přímo nezbytné k tomu, aby tito členové mohli vykonávat plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně vymezená v ustanovení § 52 odst. 1, § 53, § 57, § 58, § 59, § 61 a) až f) zákona o DPH, popř. plnění, při jejichž uskutečňování nejsou osobou povinnou k dani, **jsou tyto služby poskytované NSO osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně, a to i tehdy, pokud členové NSO uskuteční zdanitelné plnění.**

12. Úprava odpočtu daně (§ 78da)

Do zákona o DPH se doplňuje specifický postup pro **korekci uplatněného nároku na odpočet daně u významné opravy na nemovité věci**. Pokud plátce na nemovité věci provede významnou opravu, tj. opravu, u níž je **hodnota** veškerých přijatých zdanitelných plnění v úrovni bez daně **vyšší než 200.000,- Kč**, z této opravy (resp. z přijatých zdanitelných plnění) si uplatní **plný či částečný nárok na odpočet daně** a následně nemovitou věc ve lhůtě 10 let **dodá jako plnění osvobozené od daně** bez nároku na odpočet daně, je povinen provést úpravu odpočtu daně. Plátce při úpravě odpočtu daně postupuje obdobně podle § 78d. Úpravu odpočtu daně **plátce provede jednorázově** za zdaňovací období, ve kterém došlo k dodání dané nemovité věci, přičemž se vztahuje také na případy, kdy k dodání dojde již v průběhu roku, ve kterém byla oprava dokončena.

13. Nárok na odpočet daně při registraci (§ 79)

Osobě povinné k dani je **nově umožněno uplatnit nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění pořizovaných v období zahrnujícím 60 po sobě jdoucích měsíců** (5 let) přede dnem, **kdy se stala plátcem**, pokud se tato přijatá zdanitelná plnění stanou součástí pořizovaného dlouhodobého majetku. Součástí pořizovaného dlouhodobého majetku se však musí předmětná přijatá zdanitelná plnění stát do doby, než je pořizovaný dlouhodobý majetek uveden **do stavu způsobilého k užívání**. Další podmínkou je, že **pořizovaný dlouhodobý majetek musí být uveden do stavu způsobilého k užívání** (tj. do provozuschopného stavu splňujícího bezpečnostní, ekologické, hygienické, požární a jiné předpisy) **v období 12 po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se osoba povinná k dani stala plátcem**. V případě, kdy osoba povinná k dani uvede pořizovaný dlouhodobý majetek do stavu způsobilého k užívání **až poté, co se stane plátcem**, bude oprávněna k odpočtu daně na vstupu z přijatých zdanitelných plnění přijatých pouze v období zahrnujícím 12 po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se stala plátcem (viz § 79 odst. 1 zákona o DPH).

Osoba povinná k dani má nově také nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění, které není ke dni, kdy se stala plátcem, součástí jejího obchodního majetku, **pokud v období zahrnujícím 6 po sobě jdoucích měsíců** přede dnem, kdy se stala plátcem, toto plnění přijala a **použila jej k vývozu zboží, který je osvobozen od daně**.

Osoba povinná k dani (osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, zahraniční osoba povinná k dani) má nárok na odpočet daně rovněž u přijatého zdanitelného plnění, které pořídila přede dnem, kdy se stala plátcem, a které k tomuto dni není součástí jejího obchodního majetku, pokud by u tohoto přijatého zdanitelného plnění měla nárok na vrácení daně podle § 82a (resp. § 83) zákona o DPH, pokud by splnila podmínku minimální délky pro uplatnění vrácení daně.

14. Nárok na odpočet daně při zrušení registrace (79a, § 79d)

Plátce je povinen **snížit uplatněný nárok na odpočet daně u „drobného“ majetku** (vydaného do spotřeby), u kterého uplatnil nárok na odpočet daně **alespoň ve výši 2.100,- Kč**, a který **pořídil v období zahrnujícím 11 kalendářních měsíců před zrušením registrace a měsíc, v němž došlo ke zrušení registrace**, a to o poměrnou část výše uplatněného odpočtu za období, po které daný majetek nebyl obchodním majetkem plátce. Plátcí je zachován odpočet daně za období, v němž měl tento majetek ve svém obchodním majetku a používal jej k uskutečňování svých ekonomických činností.

Osobě registrované k dani v jiném členském státě nebo zahraniční osobě povinné k dani je nově umožněno získat zpět částku, o kterou byla povinna snížit uplatněný nárok na odpočet daně u obchodního majetku při zrušení registrace plátce, pokud tento majetek po zrušení registrace nadále používá k uskutečňování ekonomických činností.

15. Režim přenesení daňové povinnosti (92a)

V ustanovení § 92a se upřesňuje doposud aplikovaná správní praxe, podle které se **režim přenesení daňové povinnosti nepoužije**, pokud ke dni uskutečnění zdanitelného plnění **příjemce tohoto plnění nejedná jako osoba povinná k dani**. Režim přenesení daňové povinnosti se taktéž **nepoužije** na zdanitelné plnění, pokud **ke dni přijetí úplaty** přede dnem uskutečnění tohoto plnění **příjemce tohoto plnění nejedná jako osoba povinná k dani**. Pro všechna plnění v režimu přenesení daňové povinnosti se obecně zavádí právní fikce, doposud vymezená pouze v § 92f zákona o DPH, podle které plnění podléhá režimu přenesení daňové povinnosti, pokud plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění dodání zboží či poskytnutí služby a příjemce tohoto plnění ve shodě **důvodně předpokládají, že toto plnění podléhá režimu přenesení daňové povinnosti a oba tento režim shodně pro dané plnění použijí.**

16. Kontrolní hlášení (§ 101c, § 101h, § 101i)

Nové znění ustanovení § 101c písm. b) zákona o DPH potvrzuje dosud aplikovanou správní praxi (viz „Pokyny k vyplnění kontrolního hlášení v aktuálním znění“), že plátce je povinen podat kontrolní hlášení (mimo další vymezené), **pokud uplatňuje nárok na odpočet daně** na vstupu u přijatého tuzemského zdanitelného plnění, nebo z úplaty poskytnuté před uskutečněním tohoto zdanitelného plnění.

Pokud **plátce závažně ztěžuje nebo maří správu DPH** také způsobem (mimo další), který nelze zahrnout do skutkových podstat vymezených v § 101h odst. 1 a 2, je **správci daně umožněno podle § 101h odst. 3 zákona o DPH uložit pokutu na základě správního uvážení až do výše 500.000,- Kč**, bez vazby na to, zda došlo k uložení pokuty podle § 101h odst. 1 a 2.

Ustanovení § 101i odst. 3 nově stanoví, že povinnost uhradit pokutu podle § 101h odst. 1 zákona o DPH zaniká, pokud nebyl platební výměr (na pokutu), kterým je rozhodnuto o této povinnosti, vydán do 6 měsíců ode dne, ve kterém došlo k porušení povinnosti (zakládajícím vznik pokuty podle § 101h odst. 1). **Ustanovení § 101i odst. 3 dopadá i na dosud neuhrazené pokuty vydané po 6 měsících od porušení povinnosti před účinností novely zákona o DPH 2019.**

Generální finanční ředitelství vydá aktualizované pokyny k vyplnění kontrolního hlášení DPH, aktualizovaný formulář „Přiznání k dani z přidané hodnoty“ a s tím související „Pokyny k vyplnění přiznání k dani z přidané hodnoty“.

17. Souhrnné hlášení (§ 102)

Podle ustanovení § 102 odst. 1 písm. d) zákona o DPH je **plátce povinen podat souhrnné hlášení nejen, pokud poskytl službu s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1** (s výjimkou služby, která je v jiném členském státě osvobozena od daně) osobě registrované k dani v jiném členském státě, pokud je příjemce služby povinen přiznat daň, **ale také pokud před uskutečněním této služby přijal úplaty**. To neplatí, pokud není ke dni přijetí této úplaty plátcem poskytovaná služba známa dostatečně určitě (viz § 20a odst. 3 zákona o DPH).

Tuzemská osoba povinná k dani, která je identifikovanou osobou, může být pro účely třístranného obchodu vymezeného v ustanovení § 17 zákona o DPH **v postavení prostřední osoby**, které nevzniká při splnění všech v tomto zákonném ustanovení vymezených podmínek povinnost přiznat daň v členském státě konečného odběratele (tato povinnost se přenáší na kupujícího, tj. na konečného odběratele). Do ustanovení § 102 odst. 2 se doplňuje, že takováto identifikovaná osoba má při uskutečnění dodání zboží kupujícímu v třístranném obchodě **povinnost podat souhrnné hlášení**.